

Phát triển du lịch văn hóa tại tỉnh Nam Định: thực trạng và giải pháp

Vũ Quang Hưng

Khoa Du lịch và Khách sạn, Trường Đại học Kinh tế Kỹ thuật Công nghiệp

Du lịch là một hoạt động thực tiễn xã hội của con người, nó được hình thành nhờ sự kết hợp hữu cơ giữa 3 yếu tố người du lịch, tài nguyên du lịch và môi giới du lịch. Văn hoá là điều kiện và môi trường để cho du lịch phát sinh và phát triển. Cùng với tài nguyên tự nhiên, tài nguyên văn hoá là một trong những điều kiện đặc trưng cho việc phát triển du lịch của một quốc gia, một vùng, một địa phương. Giá trị của những di sản văn hoá: di tích lịch sử, các công trình kiến trúc, các hình thức nghệ thuật, các tập quán, lễ hội, ngành nghề truyền thống... cùng với các thành tựu kinh tế, chính trị, xã hội, các cơ sở văn hoá nghệ thuật, các bảo tàng... là những đối tượng cho du khách khám phá, thưởng thức, cho du lịch khai thác và sử dụng.

1. Giới thiệu chung về các điểm du lịch văn hóa tại Nam Định

Nam Định là tỉnh duyên hải ở phía nam đồng bằng Bắc Bộ, có diện tích 165.145,72 ha, Theo điều tra dân số ngày 1/4/2019, Nam Định có khoảng 1.780.393 người với mật độ dân số 1,196 người/km² tức là cao hơn mật độ các thành phố Đà Nẵng và Cần Thơ. 27,1% dân số sống ở đô thị và 72,9% dân số sống ở nông thôn.

Phía đông nam tỉnh Nam Định là biển Đông, phía đông giáp tỉnh Thái Bình, phía tây giáp tỉnh Ninh Bình, phía bắc giáp tỉnh Hà Nam. Với khả năng tiếp cận thuận lợi với Thủ đô Hà Nội và các tỉnh trong khu vực nhờ hệ thống giao thông đường bộ, đường sắt tương đối phát triển, Nam Định có những lợi thế nhất định để phát triển ngành du lịch.

Nguồn tài nguyên thiên nhiên của Nam Định khá phong phú. Nam Định có bờ biển dài 72 km từ cửa Ba Lạt đến cửa Đáy, một số nơi có bãi cát thoải mịn thích hợp với phát triển du lịch nghỉ dưỡng biển. Nam Định đã bước đầu hình thành các khu du lịch biển hấp dẫn như: Thịnh Long (huyện Hải Hậu), Quất Lâm (huyện Giao Thủy). Đặc biệt, Vườn Quốc gia Xuân Thủy (huyện Giao Thủy) với hệ sinh thái rừng ngập mặn, nơi dừng chân của các loài chim di trú là điểm Ramsar quốc tế đầu tiên của Việt Nam và khu vực Đông Nam Á trở thành điểm tham quan, trải nghiệm hấp dẫn.

Theo thống kê, hiện nay trên địa bàn tỉnh Nam Định có hơn 1.330 di tích lịch sử văn hóa, trong đó có 2 di tích quốc gia đặc biệt là: Khu di tích Đền Trần - chùa Phổ Minh (thành phố Nam Định) và chùa Keo Hành Thiện (xã Xuân Hồng, huyện Xuân Trường).

Nhiều quần thể di tích có giá trị lịch sử, văn hóa và kiến trúc hấp dẫn du khách trong và ngoài nước như: Quần thể di tích văn hóa Trần, Phủ Dầy, Nhà lưu niệm cố Tổng Bí thư Trường Chinh, chùa Cổ Lễ, cầu Ngói.

Trên địa bàn tỉnh còn có hơn 400 nhà thờ Thiên Chúa giáo tập trung nhiều ở các huyện: Xuân Trường, Giao Thủy, Nghĩa Hưng, Hải Hậu. Các nhà thờ mang những nét kiến trúc độc đáo, là những điểm đến thú vị cho du khách trong nước và quốc tế.

Bên cạnh các di tích, danh thắng, tỉnh Nam Định còn có trên 90 làng nghề truyền thống, trong đó nhiều làng nghề nổi tiếng như đúc đồng Tống Xá, sơn mài Cát Đằng, chạm khắc gỗ La Xuyên (huyện Ý Yên), uơng tơ Cổ Chất (huyện Trực Ninh), làng nghề trồng hoa cây cảnh nổi tiếng cả nước Vị Khê (huyện Nam Trực)...

Hàng năm, trên địa bàn tỉnh có hơn 100 lễ hội truyền thống như: Hội chợ Viềng Xuân, lễ hội đền Trần, Phủ Dầy, hội chùa Keo Hành Thiện, thu hút đông đảo khách thập phương. Hơn nữa, những làng quê trù phú, phong tục tập quán, sinh hoạt văn hóa mang nét đặc trưng của nền văn minh lúa nước sông Hồng là nguồn tài nguyên để phát triển loại hình du lịch “du khảo đồng quê”...

2. Thực trạng của du lịch tỉnh Nam Định trong những năm gần đây

Theo thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Nam Định, tổng lượng khách tới các điểm tham quan, du lịch của tỉnh năm 2015 là 2.175.000 lượt người, sau 3 năm con số này chỉ tăng thêm 372.000 lượt người (năm 2018 là 2.547.000 lượt người). Tốc độ

tăng trưởng bình quân về lượng khách du lịch đến Nam Định trong giai đoạn 2015 — 2018 đạt 5,4%; trong đó, khách quốc tế chiếm dưới 1% tổng lượng khách đến Nam Định.

Năm 2018, lượng khách lưu trú qua đêm tại Nam Định đạt 649.700 lượt người. Du khách đến Nam Định chủ yếu là du lịch lễ hội, tham quan, số ngày lưu trú thấp, trung bình từ 1 — 1,5 ngày. Mức chi tiêu của du khách cho các sản phẩm dịch vụ trên 100.000 đồng/người/ngày. Thu nhập từ du lịch của Nam Định năm 2018 đạt 736 tỷ đồng, cao hơn 216 tỷ đồng so với năm 2015.

Trong 3 năm (2015 — 2018), từ nguồn vốn Chương trình mục tiêu phát triển hạ tầng du lịch của Trung ương, Nam Định đã đầu tư hơn 54 tỷ đồng thực hiện các dự án: Xây dựng cơ sở hạ tầng kỹ thuật khu vực quần thể Phủ Dầy, chợ Viềng (huyện Vụ Bản) và nâng cấp mở rộng đường khu du lịch biển Thịnh Long (huyện Hải Hậu). Cùng với nguồn vốn từ chương trình mục tiêu du lịch, các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực du lịch đã đầu tư gần 228 tỷ đồng nâng cấp cơ sở vật chất phục vụ hoạt động du lịch trên địa bàn tỉnh.

Hiện Nam Định có trên 670 cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch; trong đó trên 400 cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú với hơn 5.450 phòng. Toàn tỉnh có 24 doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ lữ hành (1 doanh nghiệp lữ hành quốc tế). Các cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch bước đầu đáp ứng nhu cầu của du khách và phục vụ các sự kiện văn hóa, chính trị, xã hội tổ chức tại Nam Định.

3. Một số giải pháp đề xuất nhằm phát triển du lịch văn hóa tại tỉnh Nam Định

Để phát huy những tiềm năng lợi thế, khắc phục những tồn tại hạn chế của ngành Du lịch tỉnh Nam Định cần thực hiện một số giải pháp sau :

Thứ nhất, đẩy mạnh công tác xúc tiến quảng bá du lịch cùng với nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch mang tính thương hiệu của du lịch tỉnh Nam Định , bởi đây là biện pháp quan trọng để tạo lập hình ảnh và vị thế du lịch trong và ngoài nước nhằm thu hút khách. Gia tăng đầu tư nâng cao sức cạnh tranh cho du lịch, đầu tư cho cơ sở hạ tầng để phục vụ phát triển du lịch có yếu tố quan trọng đảm bảo thúc đẩy phát triển du lịch, đặc biệt là tạo điều kiện thu hút khách du lịch và cải thiện điều kiện dân sinh cho cộng đồng dân cư

Thứ hai là Nghiên cứu phát triển sản phẩm du lịch theo định hướng phát triển bền vững

- Tập trung phát triển du lịch sinh thái
- Phát triển các loại hình du lịch văn hoá - lịch sử
- Đẩy mạnh phát triển du lịch mua sắm hàng hoá

- Tạo ra những sản phẩm du lịch chuyên đề
  - Tạo ra các sản phẩm độc đáo đặc trưng
- Thứ ba : Kết hợp với người dân địa phương phát triển các sản phẩm du lịch văn hóa và du lịch sinh thái
- Tăng cường năng lực cho cộng đồng người dân địa phương trong các hoạt động du lịch
  - Tuyên truyền nâng cao nhận thức cho người dân về du lịch bền vững và lợi ích của du lịch bền vững
  - Khuyến khích sự tham gia của cộng đồng người dân địa phương tham gia vào các hoạt động du lịch

Thứ tư, Chính sách phát triển nguồn nhân lực

Chất lượng nguồn nhân lực du lịch Việt Nam nói chung và tỉnh Nam Định còn kém so với các nước các nước trong khu vực cả về năng lực quản lý, nghiệp vụ chuyên môn và trình độ ngoại ngữ. Vì vậy, nâng cao chất lượng cho đội ngũ cán bộ trong ngành là nhiệm vụ trọng tâm trong định hướng phát triển du lịch trong thời gian tới.

- Có kế hoạch và chính sách đào tạo lại, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ và khả năng giao tiếp, khả năng ngoại ngữ ...
- Có chính sách đào tạo mới và tuyển dụng những cán bộ có năng lực cho công tác quản lý Nhà nước về du lịch
- Từng bước trẻ hóa đội ngũ cán bộ, ưu tiên sử dụng cán bộ có kiến thức về du lịch, trình độ tay nghề và kinh nghiệm cao...

Tài liệu tham khảo

Dương Văn Sáu (2010), Phát triển sản phẩm du lịch ở Việt Nam, Tạp chí Du lịch Việt Nam số 3/ 2010.

Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch Nam Định (2012), Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Nam Định đến năm 2010, tầm nhìn đến năm 2030, Báo cáo tổng hợp.

Sở Văn hóa Thể Thao và Du lịch Nam Định, Báo cáo kết quả công tác và phương hướng nhiệm vụ công tác các năm 2018, 2019, 2020.

Nguyễn Lành (2019). Nam Định đánh thức tiềm năng phát triển du lịch. <https://baotintuc.vn/du-lich/nam-dinh-danh-thuc-tiem-nang-phat-trien-du-lich-20190526195227276.htm>